

HAJDÚNÁNÁS VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT

GAZDASÁGI PROGRAMJA

POLGÁRI ÖSSZEFOGÁS FRAKCIÓ MÓDOSÍTÁSAIVAL

KIEGÉSZÍTETT VÁLTOZATA

2008-2010.

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS.....	3
I. HAJDÚNÁNÁS HELYZETELEMZÉSE.....	5
II. HAJDÚNÁNÁS KÖLTSÉGVETÉSI ALAPJA, ...	7
TEKINTETTEL KÖTELEZŐ ÉS ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATAIRA.....	7
II. 1. Pénzügyi és adópolitika Hajdúnánáson	7
II. 1. 1. Az önkormányzati bevételek	7
II. 1. 2. Az önkormányzati kiadások	8
II. 2. Vagyongazdálkodás.....	9
II. 3. Kötelező és önként vállalt önkormányzati feladatok.....	11
II. 3. 1. Kötelező feladatok.....	11
II. 3. 2. Önként vállalt feladatok.....	13
III. ÁLTALÁNOS CÉLKITŰZÉSEK ÉS KONKRÉT ELKÉPZELÉSEK	15
III. 1. Általános célkitűzések és Prioritások	15
III. 1. 1. Az önkormányzat fő legfőbb céljai	15
III. 1. 2. Legfontosabb konkrét önkormányzati fejlesztési tervek.....	17
III. 2. Befektetés-támogatási politika	18
III. 3. Az önkormányzat közszolgáltatásai és a városüzemeltetési elképzelések.....	18
III. 4. Városfejlesztési és idegenforgalom elképzelések	20

BEVEZETÉS

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény *(a továbbiakban : Ötv.)* 91. § (1) bekezdése szerint az önkormányzat meghatározza gazdasági programját. Ugyanezen szakasz (6) bekezdése alapján:

„A gazdasági program a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szól. A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével - a kistérségi területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve - az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A gazdasági program tartalmazza különösen: a fejlesztési elképzeléseket, a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését, a településfejlesztési politika, az adó politika célkitűzéseit, az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat, továbbá városok esetében a befektetés-támogatási politika, városüzemeltetési politika célkitűzéseit."

A (7) bekezdés szerint a gazdasági programot a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el.

A fentiekből kitűnik, a gazdasági program nem a választási ígérek tárháza. *Ennek a gazdasági programnak nem csak egy önkormányzati ciklus idejére szóló programnak kell, hogy legyen, hanem hosszú távon ez lehet a záloga a város megtartó erejének, gazdasági stabilitásának és ezáltal a város jövőjének.*

A gazdasági program nem konkrét megoldások, hanem alapvető elképzelések gyűjteménye. Program, mely elkezdett, vagy döntésekkel alátámasztott olyan rövid távú elképzeléseket vesz számba, amelyek a hosszú távú fejlődést segítik elő.

~~Megismételelem:~~ *A gazdasági programnak a költségvetés lehetőségeivel összhangban, a kistérségi területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve, a kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, különösen a felterjesztési elképzeléseket, a munkahelyteremtés elősegítését, a településfejlesztési és adópolitika célkitűzéseit, befektetési támogatás, a városüzemeltetés lehetőségeit, az intézményi elképzeléseket kell, hogy tartalmazza.*

A ~~képviselő-testület~~ a város adottságaira, a korábbi önkormányzati ciklusok eredményeire alapozva, a hazai és európai uniós jogszabályi követelményeket, lehetőségeket figyelembe véve, a lakossági elvárásokat, igényeket, az önkormányzati választásokon indult pártok, más szervezetek, egyéni jelöltek programjait lehetőség szerint teljesíteni igyekezve, a város boldogulását leginkább szolgálni képes idegenforgalom érdekeit is érvényesíteni kívánva, a 2008-2010. éveket jelentő önkormányzati ciklusra szóló gazdasági programot *az alábbiak szerint fogadja el.*

A törvény szerinti határidőben Hajdúnánás város polgármestere által benyújtott gazdasági program tervezetet a döntésre jogosult képviselő-testület korábban nem tudta elfogadni, így az többször módosításra került. Ennek alapvető okaiként a képviselők és a polgármester közötti gazdasági programmal kapcsolatos szerkezeti és szemléletbeli különbségeket lehet meghatározni.

Ezen feszültség feloldása érdekében többszöri építő jellegű kritikai észrevétel után, a korábbi értékeket megtartva és továbbfejlesztve, a fenti körülmények ismeretében kerül elfogadásra 2008 januárjában Hajdúnánás Városi Önkormányzat gazdasági programja.

I. HAJDÚNÁNÁS HELYZETELEMZÉSE

Hajdúnánás városa Hajdú-Bihar megye észak-keleti ritkán lakott térségében fekszik, a megye negyedik legnépesebb települése. *A város Nyíregyházától 27 km, míg Debrecenről 40 km távolságra fekszik. Hajdúnánás Hajdúdoroggal és Hajdúböszörménnyel együttesen alkotja a Hajdúböszörményi Kistérséget.*

Hajdúnánáson 2007. január 1-jén 18.360 fő volt az állandó lakosok száma. A születések száma a városban csökken, a halálozások száma nő. A lakosság átlagéletkora növekszik. Megfigyelhető Hajdúnánáson is az országos tendenciákhoz hasonlóan a lakosság „természetes” fogyása.

A város közigazgatási területe 25.962 hektár, ebből 1.032 hektár a belterület. A város az 1970-es évekig agrárváros volt, majd az ipartelepítés következtében agrár-iparváros lett. Ezt a jellegét a mai napig megőrizte. A város lakossága elsősorban a jó minőségű löszháti földterületek megműveléséből él. Itt működik az ország egyik legnagyobb és legkorszerűbb gabona-feldolgozó malomüzeme. Több kisebb és közepes nagyságú ipari üzem is munkahelyet biztosít az itt élő embereknek.

A város önkormányzati tulajdonú létesítményei közül elsősorban az 1958. évben 1.019 méter mélységből feltárt 67C^o-os hévízre – 14 hektáros területen – telepített, egész évben üzemelő gyógyfürdő emelendő ki, amely által Hajdúszoboszló után Hajdúnánás a megye második legnagyobb idegenforgalmú gyógyfürdő helye lett.

Az önkormányzat *a Polgármesteri Hivatalon és intézményein, illetve gazdálkodó szervezetein keresztül látja el feladatit. A költségvetési szerveknél és a kizárólagos önkormányzati tulajdonú HÉPSZOLG Kft.-nél, illetve a Hajdúnánási Gyermek- és Közétkeztetési Kht.-nál teljes munkaidőben foglalkoztatottak révén az önkormányzat az egyik legnagyobb foglalkoztató a városban.*

A költségvetési intézmények közül Óvodai és Általános Iskolai Gazdasági Ellátó Intézmény 2008. január 1-jén 8 fő közalkalmazottal megkezdte működését. Ezen intézmény keretében működik részben önálló intézményként:

- *az I. számú Óvodai Egység 39 fővel,*
- *a II. számú Óvodai Egység 45 fővel,*
- *a Maklár Lajos Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Pedagógiai Szakszolgálat 65 fővel,*
- *a II. Rákóczi Ferenc Általános és Művészeti Iskola 40 fővel,*
- *a Barcsa János Általános Iskola 36 fővel,*
- *a Bocskai István Általános Iskola 31 fővel.*

Ezen részben önálló intézmények látják el Hajdúnánáson az óvodáskorú gyermekek nevelését 3 éves kortól a gyermek iskolába lépésig, maximum 7 éves korig, illetve végzik az alapfokú oktatás és nevelés feladatainak többségét. Az oktatási intézmények teljes profiltisztítást követően pedig kizárólagosan láthatják el az általános műveltséget megalapozó alapfokú nevelést, oktatást 1-8. évfolyamokig.

Habár a Maklár Lajos Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény is rendelkezik középfokú, kifutó rendszerű gimnáziumi oktatással jelenleg, mégis alapvetően a középiskolai, térségi vonzerővel bíró oktatást elsősorban a nagy múltú Körösi Csoma Sándor Gimnázium és Szakközépiskola, Kollégium, valamint a Csiha Győző Általános, Közép- és Szakképző Iskola biztosítja. A Csiha Győző Általános, Közép- és

Szakképző Iskolában 61, a Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium és Szakközépiskola, Kollégiumban 60 fő pedagógus biztosítja a magas színvonalú oktatást. Ez utóbbiakban említett két középiskola 2008 augusztus 1-től már összevontan, egységes középiskolaként fog működni a városban.

A városban a közművelődési, közgyűjteményi feladatokat a 19 fővel működő Móricz Pál Városi Művelődési Központ és Könyvtár látja el. Míg a 41 fővel működő Szociális Gondozási Központ keretében történik a személyes gondoskodást nyújtó ellátások biztosítása, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Városi Bölcsőde működtetése.

Az egészségügyi alapellátásokat részben vállalkozási szerződés alapján, részben pedig a 35 főt alkalmazó Városi Szakorvosi Rendelőintézet és Ápolási Intézet révén biztosítja az önkormányzat.

A Polgármesteri Hivatalban több mint 60 fő biztosítja a helyi közigazgatási feladatok magas szintű ellátását. Ezen túlmenően jelentős számú – az elmúlt évben átlagosan 55 fő – a közhasznú és közcélú foglalkoztatás is, elsősorban köztisztasági, parkgondozási és különböző karbantartási-javítási munkálatok elvégzésére. A munkanélküliségi ráta (relatív mutató) a városban 2007 őszén 9,13%, ez magasabb az országos átlagnál.

A város infrastruktúrája alapvetően megfelel a kor igényeinek, további fejlesztése az itt élők elemi érdeke. jellemző adatok:

Hajdúnánás az M3-as autópálya révén könnyen megközelíthető vált, és ezáltal bekapcsolódott az európai úthálózat vérkeringésébe. A környező nagyobb városok felé, így Nyíregyháza, Debrecen, illetve Miskolc irányába is jelentősen lecsökkentek a közúthálózaton a menetidők. A megnövekedett tehergépkocsi forgalom révén azonban nagyon sok út minősége romlott az elmúlt időszakban. A helyközi tömegközlekedést a volánbuszok és a vasút menetrend szerinti járatai biztosítják. A város területén a szilárd burkolatú utak hossza 72 km, ez az összes belterületi út 80%-a.

Hajdúnánáson 6.921 db lakás mindegyikébe be van vezetve az ivóvíz és villamos energia. A lakások mintegy 81%-a a vezetékes gázhálózatra is rákötött már korábban. 650 db lakás van a távfűtésbe bekapcsolva. A település nagy része, a lakások mintegy 85%-a van rákötve a szennyvízhálózatra.

Az ivóvíz – és szennyvíz elvezetési, tisztítási szolgáltatást, valamint a távhő szolgáltatást a HÉPSZOLG Kft. végzi, míg az E.On biztosítja helyben a villamos energia, a TIGÁZ pedig a gázszolgáltatást. A Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Kft. végzi a települési szilárd hulladék elszállítását, a kommunális hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya 95%.

II. HAJDÚNÁNÁS KÖLTSÉGVETÉSI ALAPJA,

TEKINTETTEL KÖTELEZŐ ÉS ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATAIRA

II. 1. PÉNZÜGYI ÉS ADÓPOLITIKA HAJDÚNÁNÁSON

A magyar kormány megszorító intézkedései miatt a helyi önkormányzatokat 2008-ban még kevesebb költségvetési állami normatíva fogja megilletni, mint 2007-ben, illetve 2006-ban.

A mai gyorsan változó gazdasági - politikai környezetben a racionálisan gazdálkodó önkormányzatoknak kell megfizetniük a felelőtlen központi politika árát. Reformfolyamatok címén egy olyan tudatos vidékellenes politika tanúi lehetünk, amely előbb az olyan közszolgáltatások elsorvasztásához vezet, mint a posta, illetve mentőszolgálat esetében. Majd egyéb központi intézkedések révén, például a normatíva megvonásokkal, a helyi közszolgáltatások színvonalának mindössze szinten tartásához, illetve később csökkentéséhez vezet.

Az önkormányzat 2006 évben 6.194 millió forinttal gazdálkodott, melynek 50%-a felhalmozási célokat szolgált. *2007 novemberében a 3.956 millió forint volt a költségvetés főösszege, 36.356 eFt összegű beruházási és 322.672 eFt működési hitelfelvétel mellett. A 2007-es költségvetési év zárszámadása 2008 áprilisában, míg a 2008. évi költségvetés elfogadása 2008 februárjában várható.*

II. 1. 1. AZ ÖNKORMÁNYZATI BEVÉTELEK

Hajdúnánás Város Önkormányzatának bevételei körében is az állami támogatás további drasztikus csökkenésével kell számolnunk a ciklusban.

Az állami támogatások mértékét a kistérségi társulások együttműködés újabb területekre kiterjesztése növelheti, ezért ezen ösztönző többletforrások igénybe vehetőségéért a szükséges és lehetséges lépéseket meg kell tenni.

Az önkormányzati saját bevételek szerepe - *tekintettel elsősorban az önkormányzatot megillető közoktatási és szociális ellátás normatíváinak csökkenésére – jelentősen* megnő.

Valamennyi ~~ilyen~~ *ilyen olyan bevételszerzési lehetőséggel élnie kell az önkormányzatnak, amely a helyi lakosság számára még nem jelent aránytalanul nagy terhet. Ezeket a lehetőséget ki kell használnia az önkormányzatnak, amennyire csak lehetséges. a lehető legmagasabb mértékben.*

Ezen bevételi lehetőségek körében különösen meghatározóak a helyi adók, különösen az idegenforgalmi és az iparüzési. Mértékük a törvényi maximum alatt van megállapítva, további növelésük a szükséges mértékben elkerülhetetlen, amennyiben az önkormányzat egyéb bevételi forrásokat már nem tud szerezni, és újra a központi megvonó intézkedések áldozatává válik.

Hajdúnánás Város Önkormányzati Képviselő-testülete gondos mérlegelés után 2007 decemberében új adótételeket fogadott el, amelyek révén az alábbi helyi adókat és gépjárműadót veszi számba költségvetése tervezése során, mint bevétel:

- A magánszemélyek kommunális adójából éves szinten 24 millió forint bevételt tervez. (Az adó mértéke évi 12.000.-Ft adótárgyanként.)*

- *A vállalkozások kommunális adójából éves szinten 9 millió forint bevételt tervez. (Az adó mértéke az önkormányzat illetékességi területén foglalkoztattak korrigált átlagos statisztikai állománylétszáma után évi 2.000.-Ft/fő.)*
- *Az idegenforgalmi adó két típusával tervez az önkormányzat, egyrészt az építmények után mintegy egymillió forintot, másrészt a városban eltöltött vendégéjszakák után 5.4 millió forintot. (Az adó mértéke az építmények esetében a hasznos alapterület figyelembe vételével 120.-Ft/m², illetve vendégéjszakákat figyelembe véve személyenként és megkezdett vendégéjszakánként 300.-Ft adótárgyanként.) A központi költségvetésből minden ilyen beszedett idegenforgalmi adóforint után két forint kiegészítés illeti majd meg az önkormányzatot.*
- *A helyi iparűzési adó mértéke az elmúlt évekhez képest csökkenő tendenciát mutat. Ennek alapvető oka, hogy elkészült az M3-as autópálya, amelynek építésében résztvevő vállalkozások már a 2008-as évtől nem fognak jelentős mértékű iparűzési adót fizetni a városnak. Így körülbelül 350 millió forint bevétel tervezhető iparűzési adóból a városban. (Az adó évi mértéke az adóalap 2,0 %-a.)*
- *Az építményadóból 36 millió forint bevételt tervez éves szinten az önkormányzat. (Az adó mértéke üdülő esetén 120.-Ft/m²/év, minden egyéb adóköteles építmény esetén 300.-Ft/m²/év.)*
- *A talajterhelési díj tétele csökkenő tendenciát mutat, éves szinten mintegy 5 millió forint bevételt jelent Hajdúnánásnak.*
- *A központilag megállapított gépjárműadó adótételből 104 millió forint bevételre számíthat az önkormányzat.*
- *A befizetéssel és behajtással kapcsolatos késedelmi pótlék, bírság és végrehajtási költség ad hoc jellegű bevételi lehetőség. Függ a fizetési hajlandóságtól, az adózók aktuális fizetési lehetőségeitől. A tapasztalatok alapján körülbelül 8 millió forint bevételt tervez éves szinten ilyen címen az önkormányzat.*
- *Lehetőség van még termőföld bérbeadásából származó bevétel tervezésére is, azonban ennek mértéke a városban elhanyagolható.*

Az önkormányzat számára a mezei őrszolgálat fenntartásához befizetett körülbelül 6.9 millió forint mezőőri járulék megfizetése jelenthet új bevételi lehetőséget. Ezt a bevételt viszont teljes mértékben a 2008-ban működését megkezdő Mezőőri Szolgálat fenntartására fogja fordítani az Önkormányzat.

Mindezek azonban nem biztosítják az önkormányzat számára, hogy intézményeit a XXI. század igényeinek megfelelően továbbfejlessze, modernizálja. Ezen feladatok megvalósítására pályázati forrásokat kell nyernie az önkormányzatnak.

*Alapvető adózási elv Hajdúnánáson, az önkormányzati közszolgáltatások nyújtásának finanszírozhatósága érdekében, de az elvárható méltányos, igazságos közteherviselés elve alapján is, **hogy** az adóviselési képességgel rendelkező**nek** továbbra is hozzá kell járuljanak az indokolt közösségi kiadásokhoz. **Az** erre anyagi okból nem képesek pedig gondos szabályozással mentesíthetők a teher alól.*

Az igazságos közteherviselés elve **egyidejűleg** azt is jelenti, hogy a hivatalnak minden jogszerű eszközt (ellenőrzés, behajtás, végrehajtás) alkalmaznia kell az adóbevételek megszerzéséért, a hátralékok csökkentéséért.

II. 1. 2. AZ ÖNKORMÁNYZATI KIADÁSOK

A **hajdúnánási** pénzügyi politika része a **kiadások** legszükségesebb mértékre korlátozása, az ésszerű, takarékos gazdálkodás. A korábbi időszakokban a képviselő-testület **elmulasztotta azokat a szükséges lépéseket megtenni, amelyek révén az intézményrendszer a**

megváltozott társadalmi igényekhez és demográfiai változásokhoz igazodott volna. A közszolgáltatások terén viszont folyamatosan megtette a racionalizáló, takarékoskást célzó intézkedéseket, amelyek eredménye napjainkban már jelentkezik a HÉPSZOLG Kft. és a Hajdúnánási Gyermekek- és Közétkeztetési Kht.-nál.

A megváltozott helyzethez való alkalmazkodás célját E-élt szolgálja az a képviselő-testületi döntés, mely az oktatási és művelődési intézmények átfogó, költségelemző működésének és működtetésének vizsgálatát végezte. Ezen a téren tovább kell haladni és csak az indokolt igényeket finanszírozhatóan kielégítő intézményhálózatot, illetve közszolgáltatási struktúrát működtetni.

Ennek legfőbb indoka, hogy a központi normatívák csökkentése mellett az Önkormányzat már jelentős saját bevételeiből kénytelen kiegészíteni intézményei működését. Az intézményekben foglalkoztatott 458 fő mellett a Polgármesteri Hivatal kiadásai jelentős mértékben növekednek évről évre. A központi támogatások azonban nem nyújtanak fedezetet sem a kötelező bérfejlesztésekre, sem pedig azokra a drasztikus energia áremelkedésekre, amelyeket az utóbbi időben tapasztalhatunk.

Mindezeket figyelembe véve, a helyi közszolgáltatások színvonalának megtartása, lehetőség szerinti fejlesztése mellett csökkenteni kell mindazon kiadási tételeket, amelyek az elaprozott gazdálkodásból és a költségvetési szemléletből fakadnak.

Tudatosan kell építeni az intézményvezetők menedzser típusú szemléletére, amely révén jelentős mértékben csökkenthetőek a mindennapok folyamán felmerülő kiadások. Ennek a költségcsökkentésnek egyik alapvető eszköze és gyakorlati megvalósulása lehet a központi beszerzések elvégzésével, a könyvelési, gazdálkodási feladatok központosításával foglalkozó Óvodai és Általános Iskolai Gazdasági Ellátó Intézmény az óvodák és általános iskolák esetében.

Közös cél és nem könnyen megoldható feladat számunkra – részben a korábbi ciklus elmaradt döntéseinek áthúzódó hatásaiból fakadóan, részben pedig a jelenlegi országos gazdasági helyzetből eredően - a költségvetés egyensúlyának visszaszerzése után, a működtetési célú hitelmentesség fenntartása.

A kieső és jelentős mértékű adóbevételek részbeni pótlását a költségvetési törvény kezeli az adóerő-képesség tekintetében, ugyanakkor a kiadási oldalon történő megtakarítás is oldja a kieső adók hiányát.

A költségvetési tervezésben ezért is még inkább a feladatot finanszírozó, előre kiszámítható, ugyanakkor igazságos módszereket kell alkalmazni. Az önkormányzati költségvetési szervek a tervezett saját bevételek teljesítésén túl még inkább éljenek a pályázatok útján, illetve alapítványok révén megszerezhető nem önkormányzati források működésbe, indokolt fejlesztésekbe vonásával. A gazdálkodást, szakmai feladatellátást pedig serkentve a teljesítményt, kreativitást, innovációt értékelő érdekeltségi és juttatási rendszer alkalmazását kell szorgalmazni. E körben preferálni kell a béren kívüli, az egészségmegőrzésre fordítható juttatások nyújtását is.

II. 2. VAGYONGAZDÁLKODÁS

Az önkormányzati **vagyon** forgalomképtelen „törzsvagyon” részének funkciója a közszolgáltatások és infrastruktúra biztosítása (pl. utak, hidak, közterületek, intézmények). Ennek állagát megóvni, javítani, értékét lehetőleg növelni kell, karbantartással, felújítással,

beruházással. E körben üdvözljük azokat a megoldásokat, melyben a mezőgazdasági vállalkozók is részt vállalnak.

Az önkormányzati tulajdonú nem törzsvagyon rész zömében már értékesítésre került korábban, de az ésszerű gazdálkodás keretében indokolt néhány ingatlan értékesítését napirendre tűzni. *Ahhoz, hogy az értékesíthető ingatlanokat számba tudja venni az önkormányzat, és ki tudja alakítani ingatlangazdálkodási politikáját, tételesen és teljes körűen szükséges felülvizsgálnia jelenlegi ingatlanjait.*

A 2007. évi költségvetés *számolt* az ingatlan értékesítés bevételeivel, ezért is fontos, hogy az elkövetkező években azok az ingatlanok, melyek hasznosítása nehézkes, értékesítésre kerüljön. *Ezért átfogó ingatlanhasznosítási terv elkészítése szükséges. (Pl. az intézmények átszervezés után üresen álló épületek). (Hajdúnánás, Dorogi út 5. sz. alatti épület, az elmúlt évben megvásárolt Hajdúnánás, Tölgy utca ingatlan értékesítése).*

A befolyó bevétel pályázatok önerejeként szolgálhat, így többszörözhetjük meg az eredményt, teljesülhet a korábban megfogalmazott „vagyonért vagyont” vagyongazdálkodási alapelv. Fontos további városérdekű hasznosításra alkalmas ingatlanok megszerzése is, például az állami tulajdonból, illetve elővásárlási jog gazdaságos érvényesítésével. *Ugyanakkor önmérséklet ajánlott, például a Tedejen lévő esetleges „honvédelmi bázis” megszerzése kapcsán.*

II. 3. KÖTELEZŐ ÉS ÖNKÉNT VÁLLALT ÖNKORMÁNYZATI FELADATOK

Az önkormányzat *helyzetét és gazdasági rövid és hosszú távú terveit alapvetően befolyásolja, hogy milyen kötelező és önként vállalt feladatokat lát el, illetve azokat hogyan kívánja fenntartani, ellátni. Ezen feladatainak tételes felsorolását a Hajdúnánás Városi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló, többször módosított 15/2005. (IV. 15.) Önkormányzati Rendelet módosításáról és egységes szerkezetbe foglalásáról szóló 16/2007. (VI. 25.) Önkormányzati Rendelet 6. és 7. számú melléklete tartalmazza.*

Az alábbiakban tételesen feltüntetjük mind az ellátandó feladatot és az ellátás módját, személyét, mind pedig annak ágazati jogszabályi alapját azzal, hogy az Ötv. rendelkezései természetesen alapvető törvényi háttéréül szolgálnak ennek a feladatellátásnak.

II. 3. 1. KÖTELEZŐ FELADATOK

Az Önkormányzat kötelező (elsődlegesen Ötv. 8. §-ában meghatározott feladatait) alapvetően a Polgármesteri Hivatalon és intézményein keresztül, illetve közszolgáltatási szerződések alapján látja el. Ezen feladatok ellátása nem mérlegelés kérdése, azt mindig biztosítani szükséges a városnak a helyi lakosok érdekében kötelező jelleggel. E fejezetben meghatározott feladatokat további jogszabályok állapíthatnak meg önkormányzatunk számára, feltéve, hogy biztosítja hozzá a megfelelő fedezetet. Sajnálatosan megállapítható, hogy az utóbbi időben Hajdúnánás feladatainak száma nőtt, azonban a hozzájuk biztosított források csökkenő tendenciát mutatnak.

A Polgármesteri Hivatal látja el az Ötv. 8. § (1) bekezdésében meghatározott településrendezési és területfejlesztési feladatokat. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. LXXVIII. törvény alapján Hajdúnánás Város Önkormányzata megalkotja rendeletével a helyi építési szabályzatot [elfogadott hatályos HÉSZ az 51/2004. (XI. 22.) Önkormányzati Rendelet], elkészíti és jóváhagyja a településrendezési terveket. Határozatával elfogadja a településfejlesztési koncepciót. A törvény felhatalmazása alapján megalkotott, az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet alapján rendelkezik a területek felhasználásáról és a telkek alakításáról, az építés feltételeiről és módjáról.

Az Önkormányzat feltárja, számba veszi, védetté nyilvánítja a helyi építészeti örökség értékeit, fenntartja, fejleszti ezen értékeket, biztosítja ezek védelmét [39/2005. (IX. 20.) Önkormányzati Rendelet]. Biztosítja az épített és természeti környezet védelmét a HÉSZ-en és a Környezetvédelmi Alapról szóló 16/1998. (VIII. 01.) Önkormányzati Rendeleten keresztül.

Biztosítja a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény rendelkezéseinek megfelelően az egészséges ivóvíz, a szennyvízelvezetés, a szennyvíztisztítás és -kezelési szolgáltatást, megállapítja díjait [32/2004. (VI. 30.) Önkormányzati Rendelet]. Ezeknek a helyi vízgazdálkodási feladatoknak az üzemeltetését az Önkormányzat tulajdonában lévő HÉPSZOLG Kft.-n keresztül látja el.

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény, mint ágazati jogszabály alapján, annak keretei között alkotja meg az Önkormányzat a helyi közutakról és a közterület fenntartásáról szóló rendeletét [25/2004. (V. 03.) Önkormányzati Rendelet]. Biztosítja a köztisztasági és településtisztasági feladatokat [24/2004. (V. 03.) Önkormányzati Rendelet]. Megszervezi az ingatlan tulajdonosoknál keletkező települési hulladék kezelésére

hulladékkezelési közszolgáltatást a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény alapján, amelyet a Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Kft.-én keresztül lát el [12/2005. (III. 15.) Önkormányzati Rendelet]. Megállapítja a hulladékkezelésére irányuló közszolgáltatási díjakat.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény alapján, az Önkormányzat elősegíti a városban a foglalkoztatást, a munkanélküliség megelőzését és a hátrányos következményeinek enyhítése érdekében együttműködik a munkaadókkal, a munkavállalókkal és az érdekvédelmi szervezetekkel.

Közreműködik az Önkormányzat a helyi energiaszolgáltatásban. A Mezei Vill-el kötött korábbi megállapodás alapján gondoskodik a helyi közvilágításról. A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény rendelkezései szerint gondoskodik a helyi tűzvédelemről és a közbiztonság helyi feladatiról. Ennek érdekében Hajdúnánás városa készenléti szolgálatot ellátó hivatásos önkormányzati tűzoltósággal rendelkezik.

A HÉPSZOLG Kft.-én keresztül tartja fenn Hajdúnánás Város Önkormányzata a köztemetőt, figyelembe véve a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvényt és a 15/2004. (V. 03.) Önkormányzati Rendeletet. Szintén ezen önkormányzati tulajdonú Kft.-én keresztül biztosítja a helyi vásárral és piaccal kapcsolatos feladatokat a vásárokról és piacokról szóló 35/1995. (IV. 5.) Kormányrendelet előírásai szerint.

Az Önkormányzat állategészségügyi kötelező feladatait (többek között a kötelező oltás megszervezését, állati betegségek megelőzését) - az állategészségügyről szóló 2005. évi CLXXVI. törvény és a 17/2005. (IV. 15.) Önkormányzati Rendelet rendelkezései alapján - részben a Polgármesteri Hivatal - Gyepmesteri telepén keresztül, részben pedig az ATEV-vel kötött szerződés útján látja el.

Az egészségügyi alapellátások biztosítása a város kiemelt kötelező feladatai közé tartozik. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény és a 44/2004. (X.11.) Önkormányzati Rendelet rendelkezését alapul véve, részben vállalkozások, részben pedig a Városi Szakorvosi Rendelőintézet és Ápolási Intézet biztosítják a különböző (háziiorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi, ügyeleti, védőnői) ellátásokat.

Az Önkormányzat szociális kötelező ellátásai alapvetően két nagy csoportra bonthatók. A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján részben pénzbeli és természetbeni ellátásokat, részben pedig személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat biztosít a város helyi rendeletei alapján [1/2007. (I. 26.) Önkormányzati Rendelet, 2/2007. (I. 26.) Önkormányzati Rendelet]. Ezen feladatait az Önkormányzat a polgármesteren, az Egészségügyi és Szociális Bizottságon, valamint a Szociális és Gondozási központon keresztül látja el.

Szintén a polgármester útján nyújt lakbértámogatást a rászoruló személyeknek a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény alapján [27/2004. (VI. 01.) Önkormányzati Rendelet szerint]. E törvény alapján végzi a város lakásgazdálkodási feladatit is, megállapítja az önkormányzati lakás és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának és elidegenítésének feltételeit [24/2005. (V. 25.) Önkormányzati Rendelet és 11/2004. (V. 03.) Önkormányzati Rendelet].

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátását, a pénzbeli és alapellátások biztosítását - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI.

törvény rendelkezései keretében – a polgármesteren, az Egészségügyi és Szociális Bizottságon, a Szociális Gondozási Központon belül Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálaton, a Városi Bölcsődén, az óvodákon, valamint az általános iskolákon keresztül garantálja Hajdúnánás Önkormányzata [19/2004. (V. 03.) Önkormányzati Rendelet, 20/2004. (V. 03.) Önkormányzati Rendelet].

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény alapján biztosítja az Önkormányzat általános iskoláin keresztül az általános műveltséget megalapozó alapfokú nevelést, oktatás 1-8. évfolyamig.

A közművelődési, közgyűjteményi, művészeti szervezetek fenntartását Hajdúnánás a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény alapján látja el. Ezt a feladatot a Móricz Pál Városi Művelődési Központ és Könyvtár végzi, amely e mellett közösségi színteret is biztosít a lakosság művelése érdekében. Tevékenységét a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény alapján folytatja. Aktívan közreműködik ennek során az Okkal – Más – Okkal Ifjúsági Egyesülettel.

A sportról szóló 2004. évi I. törvény alapján az önkormányzat kötelező feladatai közé tartozik a sport tevékenység támogatása, testnevelési és sportintézmények fenntartása. A Somorjai László Városi Sportcsarnok, melyet a Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium és Szakközépiskola, Diákotthon üzemeltet, a legfőbb színtere a sporttevékenységnek az iskolai sporttelepek és tornatermek mellett.

Az önkormányzat gondoskodik a Polgármesteri Hivatal működéséről, az etnikai kisebbségi jogok érvényesítésének biztosításáról. Megválasztja a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény alapján a szavazatszámlláló bizottság és a helyi választási bizottság tagjait. Meghatározza a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény alapján rendeletben az egyes juttatásokat, kötelezettségeket. Az anyakönyvekről, a házasságkötési eljárásról és a névviselésről szóló 6/2003 (III. 7.) BM rendelet alapján gondoskodik a házasságkötésre, illetőleg a családi események társadalmi ünneplésére alkalmas helyiségről a Polgármesteri Hivatalban.

Alapvető kötelező gazdálkodási feladata az önkormányzatnak megalkotni gazdasági programját, költségvetését és ahhoz kapcsolódó egyéb rendeleteket. Megalkotja ezen kívül kötelező jelleggel vagyongazdálkodási rendeletét, rendelkezik a tulajdonost megillető jogok gyakorlásáról [21/2005. (V. 25) Önkormányzati Rendelet]. Ha árubeszerzései, építési beruházásai és szolgáltatások megrendelése esetén az értékhatár eléri a közbeszerzési értékhatárt, köteles a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. Törvény rendelkezéseit alkalmazni.

II. 3. 2. ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATOK

Hajdúnánás önként vállalt feladatait a város vezetőinek korábbi döntései alapján látja el. Különösen jellemző ezen feladatokra, hogy az önkormányzat nehéz gazdasági helyzetére és a folyamatos központi támogatások elvonására tekintettel, évről évre felül kell ezeket vizsgálni. Azonban lehetőség szerint minél több ilyen feladat révén segíteni kell a helyiek megélhetését, támogatni kell egyéni fejlődésüket, boldogulásukat. Újabb feladatot viszont önként csak akkor szabad felvállalni, ha annak legalább önfenntartó, de még inkább profitszerző jellege prognosztizálható.

Az egészségügy területén – az egészségügyről szóló 1997. évi törvény rendelkezései alapján - a járó beteg-szakellátás és a fekvő-beteg szakellátás révén vannak az önkormányzatnak önként vállalt feladatai, melyet részben a Városi Szakorvosi Rendelőintézet és Ápolási Intézet révén, részben pedig az egészségügyi vállalkozásokkal lát el vállalkozói szerződés alapján.

Az Egészségügyi és Szociális Bizottság mind a szociális ellátások, mind a gyermekvédelem területén végez önkormányzati önként vállalt feladatot. A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján méltányosságból ápolási díjat és közgyógyellátást állapíthat meg [1/2007. (I. 26.) Önkormányzati Rendelet]. Míg a gyermekek védelméről és a gyámmügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a 19/2004. (V. 03.) Önkormányzati Rendelet keretei között természetbeni ellátásokat (étkezési térítési díj, illetve tankönyvtámogatást, ingyenes iskolatejet) biztosíthat.

Az önkormányzat nagyon fontos feladatának tekinti az első lakáshoz jutók támogatását a lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I. 31.) Kormányrendelet és a 28/2004. (VI. 01.) Önkormányzati Rendelet alapján. A polgármester állapítja meg ezt a direkt támogatási formát a Hajdúnánáson letelepedni szándékozó fiataloknak.

Az oktatás területén számos önként vállalt feladata van a városnak. A Maklár Lajos Általános Művészeti Iskola, Gimnázium és Pedagógia Szakszolgálat - a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény, a kerettantervek kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 28/2000. (IX. 21.) OM rendelet és a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet alapján – emelt szintű ének-zene oktatást végez. Emellett van még jelenleg 6 osztályos gimnáziumi képzése is, amely képzés a következő tanévtől már nem indul, mert átveszi e feladat ellátását a város másik gimnáziuma. Ellátja továbbá a városi gyógy-testnevelési, fejlesztő pedagógiai, pszichológiai és logopédiai szakszolgálatot.

A II. Rákóczi Ferenc Általános és Művészeti Iskolában a tanulóknak emelt szintű matematika oktatást biztosítanak. A Barcsa János Általános Iskola kifejezetten a számítástechnikai profiljával tűnik ki a város többi iskolájából oly módon, hogy felnőtt és egyéb oktatás keretében is elsajátíthatóak a számítástechnika ismeretek.

A Csiha Győző Általános, Közép és Szakképző Iskolában enyhe fokban sérült értelmi fogyatékosok képzését és ép intellektusú tanulók szakiskolai, szakközépiskolai és speciális felzárkóztató oktatását is biztosítja az önkormányzat. Ugyancsak biztosít szakközépiskolai oktatást a Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium és Szakközépiskola, Diákotthon, amely emellett elsődlegesen a város gimnáziumi oktatását végzi. 2008 augusztusától e két intézmény összevonásra kerül, és egységesen fogja biztosítani a város középiskolai oktatását.

A fent említett önként vállalt feladatok mellett még néhányat ellát a Polgármesteri Hivatal. Ilyen a közterület-felügyelet fenntartása, amely révén a városban a közterületi rend és tisztaság védelme biztosított. A Tourinform Iroda működtetése, a pályázatoktól függően ifjúsági referens foglalkoztatása, a lakossági hirdetés, illetve az iskolai sportkörök támogatása.

A helyi adókat Hajdúnánás 2007. decemberi rendeleteivel állapította meg legutoljára. Ezen vagyoni típusú, illetve kommunális jellegű adókból és a helyi iparüzési adóból egészítve ki központi bevételeit a város. Vannak az önkormányzat megalakulás előttről vállalt feladatai is Hajdúnánásnak, ilyen a helyi újság kiadása, illetve a lakossági távfűtés és melegvíz szolgáltatás. Ez utóbbiakat a HÉPSZOLG Kft.-én keresztül biztosítja a város.

A megújult Mozit már a 4/2007. (I. 04.) számú Képviselő-testület alapján civil szervezet, az Okkal – Más – Okkal Ifjúsági Egyesület üzemelteti. Ez utóbbi előrevetítheti azokat a folyamatokat, amelyek esetén az önkormányzat esetleges önként vállalt feladatait a későbbiek folyamán már a civil szféra tagjai látják el.

A fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezeti őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény rendelkezései alapján 2008-tól Hajdúnánás mezőőri szolgálatot tart fenn a mezőgazdasági földterületek védelme érdekében.

III. ÁLTALÁNOS CÉLKITŰZÉSEK ÉS KONKRÉT ELKÉPZELÉSEK

III. 1. ÁLTALÁNOS CÉLKITŰZÉSEK ÉS PRIORITÁSOK

A Gazdasági Program a választási ciklusra szól, de olyan stratégiai jellegű célokat is tartalmaz, amelyek hosszabb távon megszabják az önkormányzati döntések irányát, és összehangoltabbá teszik azokat.

Hajdúnánás Város Gazdasági Programja nem takarékosági terv, hanem a város feladat centrikus működtetésének és fejlesztésének stratégiai terve. Program, melynek célja, hogy Hajdúnánás fejlődésének üteme fenntartható, életének komfortja biztosítható, a városok versenyében elért pozíciója legalább megtartható, de inkább javítható legyen.

A lehetséges fejlesztési irányok és programok között elsőbbséget élveznek azok, amelyek forrásteremtő partneri együttműködésben valósulnak meg. Különösen értékesnek tekintjük azokat a programokat, amelyek a magán- és a közsféra érdekegyesítése által jönnek létre, *illetve azokat, amelyek új munkahelyek létrehozását és a régiiek megtartását teszik lehetővé.*

A Gazdasági Program a működésre és a fejlesztésre fordítható források arányának kiegyensúlyozott, fejlesztés-orientált alakítására törekszik. Előnyben részesíti azokat a programokat, amelyek a város fenntartható fejlődését segítik elő.

A város fenntartható fejlődése, jövedelemtermelő kapacitása szempontjából meghatározó jelentősége van népességmegtartó képességének. A Gazdasági Program elsőbbséget ad a dinamikus, személyes boldogulásra is esélyt adó, a Hajdúnánáson élők komfortérzetét javító, identitásának, érzelmi azonosulásának kialakulását elősegítő programoknak. *Alapvető cél, hogy a városban élők életminősége jelentősen javuljon hosszabb távon.*

A Gazdasági Program prioritásnak tekinti a kötelező önkormányzati feladatok teljesítését, a jogkövető magatartást, ezért elsőbbséget biztosít a törvény által előírt kötelezettségek teljesítését szolgáló programoknak. *Egyidejűleg viszont biztosítani kívánja a lehető legtöbb szolgáltatást a helyben élők számára, amelyet önként vállalt feladatai fenntartásával kíván elérni.*

III. 1. 1. AZ ÖNKORMÁNYZAT FŐ LEGFŐBB CÉLJAI

- A város céljainak megfogalmazása, érdekeinek érvényesítése a választópolgárokkal, képvisleti és civil szervezetekkel együttműködve, *tekintettel arra, hogy Hajdúnánás nem „uralkodó”, hanem az itt élőket szolgáló önkormányzat kíván lenni.*
- Demokratikus, kiegyensúlyozott testületi tevékenységet *kívánnak végezni a város megválasztott képviselői*, amely *tevékenység* a város működtetését, fejlesztését

szolgálja. *Erősíteni kell* (kis)terégi együttműködést *erősítése*, a többcélú társulás keretében, az idegenforgalomban, valamint fejlesztési programok megvalósításában.

- ~~az önkormányzati közszolgáltatások elvárható színvonalú nyújtása, igény és lehetőség szerinti fejlesztése;~~ Az önkormányzati közszolgáltatások elvárható *magas* színvonalú nyújtása, igény és lehetőség szerinti fejlesztése.
- A Polgármesteri Hivatal ~~eddigiekéntől eltérő módon~~ a jövőben kiegyensúlyozott és megbízható módon fog működni, tekintettel az idén bevezetésre kerülő minőségirányítási rendszereknek. *Ügyfélbarát, gyors ügyintézással segíti elő a helyben élők boldogulását.*
- Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok, költségvetési szervek hatékony működtetése, a városüzemeltetés biztosítása.
- Az önkormányzati törzs- és vállalkozói vagyron jó gazdakénti kezelése, hasznosítása, *aktív pályázati tevékenység révén tudatos, hathatós* gyarapítása.
- A kommunális infrastruktúra hiányzó elemeinek megépítése, a meglévők felújítása, fejlesztése (szennyvízcsatorna-hálózat, csapadékvíz-elvezetés, út- és járdaépítés, felújítás, főtér-rekonstrukció folytatása). *Lehetőség szerint térségi együttműködéssel, a várost elkerülő és ezáltal a város forgalmát mentesítő körgyűrű megvalósítását szorgalmazni kell.*
- Az idegenforgalom növelése *érdekében* elsősorban a gyógyhelyi fejlesztést szolgáló turisztikai fejlesztések *megvalósulását kell szorgalmazni; különösen* szálloda, új fedett medence építésével, *illetve átfogóan a Fürdő környékének rendezésével.*
- Célrányos, a kölcsönös érdekeket, előnyöket érvényesítő összefogás*ra* és együttműködés*re van szükség* a nem önkormányzati szereplőkkel az idegenforgalom, *a* marketing, *a* programkoordináció és kínálatbővítés, valamint a munkahelyteremtő idegentöke-befektetések, továbbá az infrastruktúra-fejlesztés területén.
- Az önkormányzati és nem önkormányzati városfejlesztéssel a munkanélküliség csökkentését, a foglalkoztatási lehetőségek növelését, *a jelenlegi munkahelyek megőrzését, lehetőség szerinti fejlesztését, ezáltal* a városból elvándorlás mérséklését *kell megvalósítani hosszú távon.*
- A pályázati lehetőségek hatékony, célrányos kihasználása *a város elemi érdeke és fejlődésének a stagnáló állapotából egyetlen kitörési pontja. A* nem önkormányzati pályázati pályázni kívánók támogatáshoz jutásának *elősegítése; lehetőségét elő kell segíteni.*
- A nehéz szociális helyzetben levő rászorulókat *a város* célzott *és kiemelt* támogatásban *kívánja részesíteni*, a szociális gondoskodás *további* fejlesztésére *van szükség. Lehetőség szerint új szociális bérházakat kell építeni, illetve a régiak renoválására van szükség. Fokozottan segíteni a gyermekes családokat, a nyugdíjasokat és a munkanélkülieket.*
- Korszerű technológiával támogatott, hatékonyan és takarékosan működő intézményhálózat *és* ügyfélbarát, szolgáltató Polgármesteri Hivatal *megvalósítása a város alapvető célja.*

III. 1. 2. LEGFONTOSABB KONKRÉT ÖNKORMÁNYZATI FEJLESZTÉSI TERVEK

Az alábbiakban a fenti főbb elképzelések keretében azokat a konkrét fejlesztési terveket soroljuk fel a Gazdasági Programban, amelyeket a lehető legrövidebb határidőn belül, pályázati források segítségével kívánjuk őket megvalósítani:

- Fürdő utca idegenforgalmi célú átépítése I. ütem
- Fürdő utcai parkoló a volt kertészet területén I. ütem
- Déli tehermentesítő út és vizitúra fogadóállomáshoz vezető út, illetve Görbeházi út és Fürdő utca összeköttetése II. ütem
- Vasútállomás melletti parkok *rendezése*
- Bocskai u. 79. szám alatti épület átépítése
- Irányi u. - Kazinczy u. - Széchenyi u. rekonstrukció
- Móricz Pál Városi Művelődési Központ tűzfalának homlokzattá formálása
- Nyilvános köztéri illemhely építése
- Köztársaság tér 2-3 lakóépület magas tető ráépítése, lakások építése, homlokzati arculatváltással
- Csokonai utcai bérlakásépítés
- Ady Endre krt. - Kossuth u. körforgalom építése
- 3502. jelű állami közút Hajdúböszörmény - Hajdúnánás szakaszának rekonstrukciója
- Barcsa János Számítástechnikai Általános Iskola tálalókonyhájának és étkezőjének átépítése
- Orvosi Rendelő bővítése magas tető ráépítésével
- Bölcsőde építése a Hunyadi utcai önkormányzati ingatlanon
- Marx Károly utcai bölcsőde épületének felszabadulása esetén, az épület 5 lakásos garzonházzá alakítása
- Egykori családi házakba telepített óvodák kiváltása új központi épülettel a Hunyadi utcai önkormányzati ingatlan intézményi célú hasznosítása
- Roncsolt területek (volt törmelék-lerakóhely és az egykori Hősök Ligete) jóléti parkká alakítása
- Szakközépiskolai épület rekonstrukciója a Körösi Csoma Sándor Gimnázium és Szakközépiskola, Kollégium intézménynél
- Fürdőfejlesztés, gyógyászat és téli fürdő bővítéssel
- Ipari területek fejlesztése ingatlanvásárlással, szükség szerint rendezési terv módosítással
- Építési telkek alakítása
- Fürj-ér belvízvédelmi problémáinak rendezése
- Panelprogram
- A Tüdőgondozó, Városi Szakorvosi Rendelőintézet és Ápolási Intézet épületébe történő elhelyezése emeletráépítéssel
- Oktatási intézmények ütemezett felújítása 2013-ig
- Szeméttelep rekultiváció hulladékudvar kialakításával
- Állati hígrágya leürítő-hely rekultivációja
- Piactér rekonstrukció és piaci csarnok építése
- Tűzoltósági épület rekonstrukciója
- Bocskai utca városrehabilitációja
- Fáy András u. - Móricz Zsigmond krt. - Jókai u. város-rehabilitációja
- 3502. jelű közút hajdúnánási elkerülő szakaszának vizsgálati anyagának *elkészítése*.

Mint látszik az eddig a gazdasági programban leírtaknál több a fejlesztési igény a városban, az önkormányzat is lényegesen több pályázati projekt elképzeléssel rendelkezik, amit rendszeresen be is nyújtunk az ezeket időről-időre összegyűjtő illetékes állami, illetve

régiós szervezeteknek. Az önkormányzati választási programokban is a megjelöltek szerepeltek hangsúlyosan.

Természetesen indokolt igény *többek között* az Újházhelyen - mint településrészen - infrastruktúra teljessé tétele, újabb családi házak és ~~ipari telephely~~ építésre szolgáló telkek kialakítása, a lakótelepi magas házak és környezetük, a játszóterek, parkok korszerűsítése, ennek támogatása, mezőgazdasági adottságaink jobb hasznosítása, további parkolóhelyek kiépítése, szabadidős sportolási lehetőségek bővítése ~~és még sorolhatnánk~~.

~~Azonban~~ A gazdasági program a következő ~~4 évre~~ *néhány évre* készül, lehetőségeinket számba véve reálisan *egyelőre* nem tervezhető több fejlesztés, de ezek változásával, helyzetünk javulásával a most kényszerűen kimaradó fejlesztési igények legalább részbeni teljesítésére is nyílhat esély.

III. 2. BEFEKTETÉS-TÁMOGATÁSI POLITIKA

Ahhoz, hogy a város fejlődjön, a beruházások beinduljanak komoly befektetés-politikával kell rendelkezniünk, és reagálnunk kell a kor kihívásaira. A törvényben előírt befektetés-támogatási politika kidolgozása, érvényesítése *az önkormányzatok számára azért jelent* nehézséget, mert a szabályozás nem ad ehhez eszközöket az önkormányzatoknak. Cégeknek, vállalkozásoknak adókedvezmény, vagy más jellegű önkormányzati támogatás az uniós tilalomba ütközne. ~~Mi maradt tehát? A remény, hogy~~

Így csak a város tudatos, nemzetközi marketing politikájával és a polgármesteri, önkormányzati lobbierő növelésével lehet az autósztráda ideéréseivel közelségét kihasználni, ~~nő~~ a vállalkozási kedvet fokozni, valamint ~~nő~~ az idegenforgalmi vonzerőt a korábbiakhoz képest megnövelni. Ennek a befektetés-politikának sarkalatos pontja és a fejlesztések alapvető feltétele, hogy legyen Hajdúnánásnak telephelyeknek és székhelyeknek alkalmas új, közművesített ipari parkja, illetve annak kijelölt területe.

III. 3. AZ ÖNKORMÁNYZAT KÖZSZOLGÁLTATÁSAI ÉS A VÁROSÜZEMELTETÉSI ELKÉPZELÉSEK

A települési önkormányzati közszolgáltatásokat az önkormányzati többségi tulajdonú gazdasági társaságok (HÉPSZOLG Kft., illetve a Hajdúnánási Gyermekek- és Közéletfejlesztési Kht.) és költségvetési szervek (oktatási, nevelési, egészségügyi, szociális, kulturális intézmények, valamint a polgármesteri hivatal) nyújtják. A szolgáltatók helyzete, az általuk kínált közszolgáltatások színvonala a hazai átlagnál jobb, ám a fejlesztés itt is természetes igény. A szervezeti keretek kialakultak, a legfontosabb racionalizáló lépések megtörténtek, de a következő évek - az állami intézkedések eredményeként, illetve gazdasági kényszből - hozhatnak változtatási kényszert.

A **humán közszolgáltató intézményhálózat** fejlesztését, korszerűsítését részben jogszabályok írják elő - fedezet híján általában szakmai „álom” követelményekként -, részben pedig a város idegenforgalmi jellege, fejlettsége, további fejlődésének igényei indokolják. Legfontosabb teendő az ingatlanok állagmegóvása, az energiamegtakarító, működtetés-könnyítő célzatú beavatkozások elvégzése, az indokolt eszköz- és technológia (pl. informatikai) beszerzés ütemes teljesítése. Törvényi előírás az intézmények további akadálymentesítése is, amelyhez pályázati források is igénybe vehetőnek tűnnek. Az önkormányzat kötelező közszolgáltatási feladatait jó színvonalon teljesíti, az önként vállaltak (pl. középfokú oktatás) is városi érdekből működnek önkormányzati fenntartásban.

A közszolgáltatás körében több szempontból (ésszerűségi, kapacitáskihasználási, többlet-forrásszerzési, fejleszthetőségi) indokolt a **kistérségi együttműködés szélesítése**, annak ellenére, hogy az országban egyedülálló kistérség működési zavarai rányomják bélyegüket a működésre.

A **Polgármesteri Hivatal** jó személyi és technikai feltételekkel megfelelően látja el feladatait, elősegítve a város fejlődését, a pályázati források megszerzését, intézve a polgárok ügyeit. A hivatalnak még jobbá, takarékosabbá, ügyfélbarát szolgáltatóvá és önkormányzati területen még inkább „menedzser” szemléletűvé és működésűvé kell alakítania tevékenységét. Ebben *még* több bizalmat kell adni az igazgatási tapasztalatokkal rendelkező dolgozóknak, *hiszen magas színvonalú képzettségük révén jelentősen előre tudják mozdítani a város fejlődését.* ~~és indokolatlan az Ő megosztásukat eredményező, olykor rosszindulatú megjegyzés.~~

A hagyományos igazgatásszervezési módszereket is fel kell használni a leghatékosabb erőforrás-hasznosítás, a szervezettség és szabályozottság érdekében (összehangolt teljesítmény- és minőségirányítási rendszer, arányos, teljes munkaterhelés, ügyfélszolgálat-szervezés, rendelkezésre állás).

A kommunális közszolgáltatások **városüzemeltetés** körében változatlan elvárás az elért jó színvonal fenntartása, lehetőségi szerinti javítása. Legfontosabb teendő a szennyvízhálózat építési program befejezése után, a kiépült hálózatra történő lakossági rákötések arányát szorgalmazni, végső esetben hatósági eszközök igénybevétele. A hulladékgyűjtés feltételei jónak minősíthetők, viszont jelentős gondnak látszik a hígtrágyakezelés és a törmeléklerakás megoldatlansága. Erre önerőből a város képtelen megfelelő erőt biztosítani. A probléma kistérségi, regionális és kormányzati kezelését szorgalmazni kell. *A helyi civil vállalkozások bevonását mérlegelni kell.*

A közterületek szépítése, ápolása, gondozása, tisztántartása, megóvása elengedhetetlen, ezért erre változatlanul fokozott hangsúlyt kell helyezni. A kívánatos állapot elérése nemcsak pénz, hanem döntően az ingatlantulajdonosok hozzáállásának, igényességének kérdése. A jó példák felmutatása, elismerése, ösztönzése („Tiszta, virágos Hajdúnánásért” mozgalom támogatandó. A jogsértő cselekedeteket elkövetőkkel szemben pedig szigorú jogalkalmazással fel kell lépni.

A város úthálózatának, járdáinak romló állapota szélesedő körben igényli a felújítást, kátyúzás helyett a burkolat megerősítést (szőnyegezést), állapotfelmérés alapján meghatározandó sorrendben, pályázati támogatással. A külterületi útjaink, hídjaink is kiépítésre, rekonstrukcióra szorulnak, remélhetőleg ehhez is felhasználható majd pályázati forrás. Elodázhatatlan a csapadékvíz-elvezető hálózat kiépítése után, a meglevő részek felülvizsgálata, a fogadó „erek” tisztítottatásának állandó szorgalmazása.

Örömmel üdvözljük a megújuló energiaforrások előállítását, vagy az azok felhasználását segítő eszközök előállítását. *Minden olyan megoldás a városban, amely a megújuló energiaforrások használatával a jelenlegi energia „pazarló” rendszert kiváltja, illetve olcsóbbá teszi a szolgáltatást, utat mutat későbbi fejlesztéseinknek, és példát Hajdúnánás lakosságának.*

A közszolgáltatások díját - jogszabály alapján - úgy kell megállapítani, hogy az fedezze az indokoltan felmerülő költségeket, ösztönözzön a kapacitás hatékony kihasználására. A díjak megállapításánál az igénybe vevők anyagi teherbíró-képességére is tekintettel kell lenni. Az ár megállapítási politikában fokozatosan törekedni kell arra, hogy a szolgáltatást igénybe vevők fizessék meg a szolgáltatás árát, a rászorultak kapjanak kedvezményt.

III. 4. VÁROSFEJLESZTÉSI ÉS IDEGENFORGALOM ELKÉPZELÉSEK

A közszolgáltatások színvonala, a városkép rendezettsége, a városüzemeltetés minősége mellett a fejlesztés biztosítja Hajdúnánás vonzerejét, lakóinak életminőségét. A vonzó, élhető, vendégeket csábító város közös kincsünk, megóvása, fejlesztése nemcsak önkormányzati feladat.

Alapvető önkormányzati teendő a beruházások feltételeinek biztosítása, a befektetéseket vonzó környezet fenntartása. Adottságaink, városunk jellege, fejlettsége, javuló megközelíthetősége idevonzhat idegen tőkét is, amelyek terveinek megvalósítását elő kell segíteni, ha a város érdekét szolgálják, természetesen lehetőség szerint figyelembe véve a helyi vállalkozások működésének, feltételeinek megmaradását, javulását is. Befektetési lehetőségeinket kommunikálnunk kell, az internetet is felhasználva.

Szükséges továbbá a Helyi Építési Szabályzat mielőbbi ismételt vizsgálata, szükség esetén módosítása, megismertetése, az építkezni, vállalkozni kívánók jobb hivatali kiszolgálása, a megnyíló pályázati lehetőség minél nagyobb mértékű igénybevehetősége érdekében. Emellett érdekképviselői szerveikkel *és civil szervezeteinkkel* is tovább kell javítani az együttműködést. Az önkormányzati működés és döntéshozatal széleskörű nyilvánossága, demokratikus módja lehetőséget kínál a bárholonnan jövő jó elképzelések összefogással történő megvalósítására, városunk eddigi fejlődési ütemének megtartására, *illetve* fokozására.

Összességében a programban tervezett fejlesztési programok legalább részbeni teljesítése megfelelően biztosítja a különböző városrészek összehangolt fejlesztését, a további dinamikus városfejlődést, az életminőség javulását, idegenforgalmi és befektetési vonzerőnk fokozódását.

~~Szándékoltan nem Csak részben~~ foglalkozik az anyag azzal a gazdasági környezettel, amelyben jelenleg és a jövőben is az önkormányzatoknak működniük kell. Való igaz, hogy az Európai Unió támogatások, valamint a II. Nemzeti Fejlesztési Terv szándékoltan beruházás élénkítő, az önkormányzatok számára is lehetőségeket biztosító programja irányába hat. *Ezeket a pályázati lehetőségeket a korábbiaknál eredményesebben és jobban kell kihasználnia a városnak ahhoz, hogy jelen Gazdasági Program és ezáltal a benne foglalt elképzelések, fejlesztések megvalósulhassanak. Annál is inkább cél ez, mert ezen pályázati körök esetében intézményi felújításokat, a lakosság érdekeit szolgáló beruházásokat minimális önerő segítségével valósíthatunk majd meg. azonban ezeket nem kívántam a város gazdasági programja részeként feltüntetni.*

Hajdúnánás számára az lehet a mérték, hogy a megújult infrastrukturális és közlekedési lehetőségeket kihasználva a vállalkozásokért folytatott versenyben még sikeresebb legyen. Ehhez jó kiinduló pont az a kimutatás, miszerint Magyarország városai közül Hajdúnánás a 2005. évi 97. helyről 84. helyre lépett előre a vállalkozásokért folytatott versenyben. Ez annál is örövendesebb, mert abban egyetértünk, hogy az erős vállalkozások adnak gazdaságilag is mérhető erőt az önkormányzatok számára. Ezért fontos a vállalkozói környezet erősödése, melyhez az önkormányzat az eddigi támogatási politikájával *és annak továbbfejlesztésével* járulhat hozzá, azzal, hogy olyan környezetet alakít ki a vállalkozások számára, mely vonzóvá teszi kis- középvállalkozások megerősödése és letelepedése számára.

Hajdúnánás, 2008. január 15.

Dr. Éles András
polgármester